

Державна інспекція з карантину рослин по Тернопільській області

Карантинний шкідник

Картопляна міль - *Phthorimaea operculella* Zell.

Карантинний шкідник у Криму та інших областях південного степу України. Пошкоджує картоплю, особливо бульби у сховищах, тютюн, баклажани, томати, дурман, паслін та інші культурні й бур'янисті пасльонові, декоративні пасльонові.

Основну шкоду ця міль завдає під час зберігання врожаю. При цьому часто втрачається 60 - 80% усього врожаю.

Біологія: **Метелик** розміром 12 – 16 мм, передні крила широко ланцетні, коричнево-сірі, з темнішим внутрішнім краєм, жовтими лусочками й темно-коричневими штрихами; задні крила з виїмкою по зовнішньому краю, торочка довша за ширину крила, у самців на

передньому краї пензлик з довгих волосків, що досягають середини крила.

Яйце розміром 0,8 мм, овальне, перламутрово-біле.

Гусениця завдовжки 8 – 10 мм, жовтувато-рожева чи сіро-зелена з поздовжньою смужкою посередині спини й дрібними темними щитками по тілу; грудний щиток чорний, анальний — жовтий.

Лялечка — 5 – 6,5 мм, коричнева, з невеликим кремастером і щетинками на кінці черевця, знаходиться в шовковистому сріблясто-сірому коконі.

Зимують у природних умовах гусениці старших віків і лялечки в коконах. У картоплесховищах за температури 15 °С і вище розвиток шкідника продовжується на бульбах картоплі й у зимовий період. Навесні у разі висаджування бульб з відкладеними на них яйцями або заселених гусеницями чи лялечками шкідник знову потрапляє у поле.

Виліт метеликів на півдні України відбувається в травні. Літають метелики уночі, від заходу до сходу сонця, та 1 – 2 години після сходу. Через добу після спарювання самки відкладають яйця, розміщуючи їх знизу на листки, на стебла, ґрунт, оголені бульби картоплі по одному чи невеликими купками. За 2 – 16 діб одна самка здатна відкласти до 300 яєць.

Залежно від температурних умов через 3 – 15 діб з яєць відроджуються гусениці, вгризаються під епідерміс листка, молодого пагона чи шкірочку молоді бульби, де живляться, пророблюючи в них звивисті міни й ходи, заповнені екскрементами. У середньому після 11 – 14 діб живлення гусениці залишають міни, сплітають кокони між посохлим листям, у тріщинах ґрунту, рослинних рештках, між бульбами у сховищах та інших затишних місцях, де й заляльковуються. Через 7 – 12 діб з лялечок вилітають метелики, відкладають яйця і дають початок розвитку нового покоління.

На півдні України картопляна міль у природних умовах розвивається в п'ятьох поколіннях, що накладаються одне на одне, тому імаго спостерігаються майже безперервно, з травня по листопад, за найвищої чисельності у вересні — жовтні.

Досить легко виявити шкідника після збирання картоплі першого врожаю.

У цей час картопляну міль нерідко можна виявити прямо в бульбах, що лежать на поверхні ґрунту. Її можна знайти також на випадково збережених кущах картоплі або

розташованих поруч з полем пошкоджуваних культурах: баклажанах, тютюні, томатах. Вона може концентруватися також і на диких пасльонових: дурмані звичайному, беладона, фізаліс, блекоті.

Попередження

Перед посадкою проводять перебирання насінневої картоплі, видаляючи пошкоджені бульби. Насінний матеріал прогривають при температурі 14 - 16 ° С протягом трьох тижнів. При цьому виявляються раніше непомічені шкідники, що знаходяться в стадії яйця або гусениці молодших віків.

Садять картоплю на максимально допустиму глибину в залежності від типу ґрунту (до 14 см). При цьому треба намагатися дотримуватися сівозміни з ротацією не менше 3 років, вибираючи нові місця для картоплі як можна далі від колишніх посадок.

Після збирання культур поля очищають від рослинних залишків, а ґрунт обробляють, намагаючись проорати її на глибину 25 - 30 см.

Найважливіша умова для зберігання картоплі та захисту його від картопляної молі - це сховища, де зберігається температура від 3 до 5 ° С.

Заходи захисту.

Запобігання завезенню й поширенню шкідника у нові райони, дотримання карантинних правил.

Фумігація бульб картоплі перед висаджуванням.

Знищення пасльонових бур'янів, підгортання кущів, що не допускає оголення бульб, збирання врожаю до засихання бадилля та негайне вивезення з поля, знищення рослинних решток і глибока оранка ґрунту; за можливості — відмова від літнього садіння картоплі.

У разі виявлення льоту метеликів та ушкодження рослин — обприскування інсектицидами.

Знищувати бур'яни родини пасльонових, як резерваторів шкідника.

У разі виявлення картопляної молі просимо звернутися в Державну інспекцію з карантину рослин по Тернопільській області за адресою м. Тернопіль, вул. Лук'яновича 3а, тел. (0352)-22-36-27